

Posudek školitele na bakalářskou práci

Marek Štark: Kamenné artefakty v době bronzové. Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta. 2011. 64 str. 10 stran příloh.

*****

Bakalářská práce se věnuje kamenným artefaktům, které byly využívány příslušnými kulturami v jednotlivých vývojových etapách doby bronzové na našem území. Výsledkem práce by měl být přehled o doloženém spektru používaných druhů těchto artefaktů a základní zhodnocení v závislosti na kulturní prostředí a archeologický kontext.

Autor v úvodu práce definuje její cíle, způsob výběru jednotlivých konkrétních nálezů a metodu, kterou aplikoval na dosažení proklamovaných cílů. V následných kapitolách se velmi stručně zabývá obecnou problematikou doby bronzové, jejím relativním i absolutním chronologickým členěním a charakteristikou jednotlivých kulturních entit. Podstatnou část práce následně zabírá popis nálezů z vybraných lokalit, kde jsou separátně posuzovány funerální a sídlištní kontexty příslušející jednotlivým chronologickým úsekům doby bronzové. Samostatným tvůrčím počinem autora je subkapitola 5.3, která přináší tabelární přehled a jednoduché grafické zhodnocení zkoumaného sebraného souboru.

V druhé, stěžejní části práce se potom M. Štark věnuje jednotlivým funkčním kategoriím, druhům příp. typům kamenných artefaktů, které se mu podařilo soustředit. Správně vychází ze základního dělení kamenné industrie podle techniky její výroby. V rámci štípané industrie charakterizuje také jádra, úštěpy a odpad, dále se zabývá čepelemi, noži, dýkami, škrabadly, šipkami ale i křesacími kameny. Broušenou industrii zastupují sekery, sekeromlaty, mlaty a také bulavy. Dalšími funkčními druhy kamenných artefaktů, které autor zmiňuje, jsou kadluby, brousky, žernovy a drtidla, zabývá se i otázkou do jisté míry sporných nálezů z kamene, které mohly být artefakty, a využitím kamene coby konstrukčního prvku. Závěr práce přináší přehled nových zjištění či potvrzení existujících hypotéz, ke kterým M. Štark dospěl.

Shrnutí:

Práci je třeba hodnotit kladně zejména z hlediska předvedeného metodického postupu a vytvořeného přehledu jednotlivých nálezových kategorií. Na druhou stranu je práce stížena celou řadou závažných nedostatků a pochybení. Z hlediska formálního je nutno upozornit na nesoulad paginace v obsahu s realitou vlastního textu, práce je zatížena abnormálně vysokým počtem prohřešků proti české gramatice, také slohově je na mnohých místech velmi neobratná (např. na str. 37: *...bylo získáno 11 štípaných artefaktů, spadajících právě pod únětickou kulturu*).

Ještě závažnější jsou některá odborná pochybení. Úvodní přehledové kapitoly trpí tím, že je autor vytvářel na základě mechanického nekritického přejímání informací z několika zdrojů, přičemž očividně opomenul vlastní poznámky, které by měl mít k dispozici z příslušných přednášek o pravěkých dějinách, jež absolvoval během svého bakalářského studia. Je tedy třeba konstatovat, že není možno používat termín kultura popelnicových polí (neboť se jedná o komplex mnoha kultur) /str. 2/; starší doba bronzová nenásleduje za mladší dobou kamennou!! /str. 3/; tvrzení o konci starší doby bronzové v roce – 1500 př.n.l. neodpovídá realitě a ani tabulce na stejné straně /str. 4/; nelze smíchat do jednoho období nitranskou skupinu s kulturou košťanskou a hatvanskou /str. 5/; nelze obhájit tvrzení, že nositelé mohylové kultury byli hlavně válečníci a lovci /str. 6/. Za vysvětlení bude jistě stát i akceptace kultury milavečské /str. 8/, autor posudku dále pochybuje, že V. Podborský mluví v roce 1997 o kultuře nynické. Za vysvětlení jistě bude stát i názor o souvislosti „velikosti zalidnění“ s početností kamenných artefaktů, jak je presentováno na str. 37. Je také třeba upozornit, že kamenná závaží nejsou přesleny /str. 55/. Zcela falešné je potom tvrzení o řazení knovízského sídliště v Březně do období BD včetně připojené citace /str. 29/. Tento odkaz na zmíněnou problematiku vůbec neodkazuje, správný odkaz (na stranu 166) by M. Štarkovi jeho omyl pomohl rozpoznat.

Závěr

Marek Štark dokázal, že je schopen využívat stanovených metodických postupů a formulovat vlastní závěry a hypotézy, problematičtější je jeho schopnost pracovat s prameny a s odbornou literaturou, takže je možná diskuse o tom, zda bakalářská práce splňuje formální pravidla, která jsou stanovena pro dané práce na Katedře historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice.

Doporučuji proto o bakalářské práci Marka Štarka rozhodnout na základě její ústní obhajoby.

V Praze dne 30.7. 2011

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.